

Makesemay ato lipahakay

O nano niharatengan anca o nisafaloco'an no tamdaw ko sakaira no makesemay ato lipahakay hananay, o miketonan no mita malolalan no tatayalen ato malopinangan to sakinotamdawan, ona sakareko no harateng i o nano sifana' no ina ato mama koni. roma i, nano talihocan no kakaemangan ho a ma'orip, o katadamaan no loma' i siyakay, o taneng a mitilid ato pisawidawidang, maemin malasakacipinang no tamdaw konini, orasaka ano palalecad han kona tatosa a pinangan, wata ko kasasiroma nangra.

Tinako ca kafangcal ko misekingan no tatosaay mitiliday:

O makesemay mitiliday: Ano samaanen no mako a misa'icel ca kafangcal ko misekingan, nawhan caka citaneng kako.

O lipahakay mitiliday: Ano misa'icel paliyaw miseking caay kanca fangcalto, o nikaca to pihalaka sa misaharateng.

Saka tosa : O mitatalaay to 'orad no kacanglahan a malingaday

O makesemay a malingaday: Mama'oradto, mapohed ko lamit no pinaloma, mala sakaawa ko kinayra sa.

Olipahakay a malingaday: Mapananom to ko pinaloma, maemin to

lomengaw ko pinaloma sa.

Nika o matiniay a harateng, caayay ko mamafalic caay ka saan, ano makahi ko faloco' a mifalic, hakitinien i fangcalay ko piharateng to maamaan a demakan, ano haenen i, malasakalipahak ko pinangan no faloco' iso, matiniay ko pinangan malasaka 'aloman ko widawidang ato malasakalemed, sacafayen ko matiniay ko harateng a tamdaw malasakaci'icel ato sakamo'ecel no harateng, ira to ko matiniay a pinagan iso malasaka adihay ko tatayalen. Ira ko sowal no cifenekay a sowal, “ Mafalic no nisafaloco'an iso ko niharatengan iso, mafalic no niharatengan iso ko pinangan iso, ” sanay a sowal, orasaka ano mangalay a mifalic to sakafangcal a ma'orip, , ketonen a misarocor ko nisafaloco'an.

Orasaka, kamo o tala'ayaway ho a kapah, aka ka rarima salipahaken ko faloco', aka kapidah sa fa'ina'inayen misi'ayaw ko niharatengan. Ano matini ko harateng, malasakanga'ay no tireng sapa'icel to widang ato cimacima a tamdaw, nanay maemin o caay ka kesem , o lipahakay a tamdaw kita.

(文章大意 僅供參考) ※字數限 200 字

悲觀與樂觀

悲觀與樂觀是種思維，受父母、生活環境、家庭社會地位、教育影響。成績不佳，悲觀的人認為怎麼努力也沒用。樂觀的人只要努力就會考好。面對春雨，悲觀的農夫認為收成會受影響。樂觀的農夫則認為農作物得以澆灌。面對荒地，悲觀的工人只能用來修建墳場。樂觀的工人則想要種滿綠樹花草，供人休憩。

願意改變思維，凡事朝正面思考，自己樂觀也帶給人正向的觀念。要當現代的原住民青年，要成為樂觀積極、正面思考的人。

Nisafaloco'an no takola'

Maraod to ko kacanglahan, tapal han maemin mapatedil no cidal ko hekal awaay ko kadit, ira ko cecay tadacifaloco'ay a takola' mihakakan itira i fafaed no rihi, misafaloco' milaheci to niharatengan, sapikalican tora takaraway i lawacay nora 'alo a kilang, sapinengnengan to kafangcal no tatapalen to no kacanglahan.

Makafana' to o mamikalic to kilang ko nisafaloco'an nora takora', ora romaroma sato a takola' maemin to a pasayra cingraan a ma'inal ato mangodo ko pinengneng i cingraan, nawhan mafana' cangra o sacalowayay konini a takola', o roma i wata ko pakaso'elin nangra i cingraan.

Maherek to mikilim to pitakodan konini a takola', o mamisatapang to a mitakod tora kilang, ya romaroma a takola' maemin to mipametek to mata a hantala to pikalic. Nika kinapinapina to misatakotakod koya takola', caho pakarepet a mitakec to ca'ang no kilang matefad to, ira to ko kinapina pakatakec, nika maherek matakec samanen to mafokil to, iyof han to no fali, satiwatiw sato ko tatirengan, cahocaho matefad to. Nika oni a takola' caay pitolas saliyaliyaw han nira pasayra to patosokan nira a misa'icel milifet.

Paka'araw ko tanikay toni tanodoka' sanay to ko tatirengan a takola',

safaheka sa a milicay, “ Idangaw takola', nawiro sacifaloco' sa kiso sapikalican to kilang saw ? ” pamelet han noya takola' minengneng koya tanikay, paca'of han nira, “ O mamitapal kako a minengneng to kafangcal no kacanglahan a tatapalen, o roma i, falicen no mako ko kafokil no takola' a mikalic to kilang sanay a harateng! ” Efer sa miraod ko papa'ongay, pasowal to takola', “ Onini a kilang manga'ayay namo o takola' a mikalic saw? ” han nira.

O cahcah nira caay to pakatoor ko sasela'an noya takola' sowal sa, “ O harateng no mako maedeng kami sa kako.” han nira. Makafana' to no polong a takola' koya sowal nira maemin to madenga, mahadoway to to kaca pitolas noya takola' a milifet, o faloco' nangra tangsol to macoda'ah a maemin, o sapirekoaw to nisafaloco'an noya calowayay a takola', oya romaroma to a takola' matatood to tala'alo misatanatanam mitakod toya kilang. Orasaka, ikor to tona hekal ira to ko faelohay a ngangan--kangdaway takola' sanay.

(文章大意 僅供參考) ※字數限 200 字

青蛙的志向

有一隻青蛙胸懷大志，想爬上河邊最高的大樹，看看春天最美麗的風景。青蛙開始往樹上跳，好幾次連樹幹沒抱穩就掉了下來，一次又一次地衝刺。蟋蟀問：「你怎麼老往樹上爬？」青蛙：「我要看春天美麗的風景，我要改變青蛙不會爬樹的命運！」燕子對青蛙說：「這樹是青蛙能爬的嗎？」青蛙說：「我想我們能！」

許多青蛙被這隻青蛙的話和堅持不懈的精神地感染，情緒一下子高漲起來，陸續向河邊的大樹跳去，後來，有了一個新物種－樹蛙。